



CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

București, Piața Valter Mărăcineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr.248 din 27.06.2018

Dosar nr.: 557/2017

Petiție nr.: 5571/24.10.2017

Petent: Consiliul Național al Audiovizualului

Reclamat: ..

Obiect: Afirmații discriminatorii privind capacitatea intelectuală a femeilor

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

Consiliul Național al Audiovizualului

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

...

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Petentul sesizează C.N.C.D., considerând că afirmațiile reclamatului, din cadrul emisiunii "Breaking News" din data 20.04.2017, ora 13.10, difuzată pe postul România TV, aduce atingere demnității femeilor.

III. Procedura de citare

4. În temeiul art. 20, alin.4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin adresele nr. 5571/02.11.2017 și 5818/02.11.2017 părțile au fost citate.

5. Părțile au fost absente.

6. Procedura legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

Susținerile petentului

7. Consiliul Național al Audiovizualului s-a întrunit în ședință publică la data 19.10.2017, ca urmare a autosesizării, privind emisiunea "Breaking News", difuzată pe postul România TV, în data de 20.04.2017, ora 13.10, în această emisiune fiind invitat,

prin telefon, domnul .. care a făcut unele afirmații discriminatorii la adresa inteligenței femeii.

8. Prin adresa nr. 5571/24.10.2017, Consiliul Național al Audiovizualului a solicitat C.N.C.D. să constate dacă sunt fapte de discriminare.

9. În cadrul ediției Breaking News de la ora 13, difuzată de România TV, în direct, prin telefon, a intervenit reclamatul pentru a comenta informația publicată în Gazeta Sporturilor, conform căreia ..a permis jucătorilor steliști să joace poker pe bani în baza din Berceni, ca metodă de relaxare. Pe ecran au fost menționate titlurile: Dezvăluirile momentului, jocuri ilegale de noroc în echipa lui ..; ce sume au pus la bătaie jucătorii lui .., cine riscă pușcăria.

10. Petentul a avut următorul dialog cu moderatoarea emisiunii, ...:

*...În scop de realizare de foloase materiale, adică dacă eu organizez, în mod obișnuit, adică dacă organizez , în mod obișnuit, adică dacă organizez ca să câștig. Acolo nu zice o...n-am organizat sau organizat nimeni, acolo e un joc de distracție, nu a organizat cineva un joc de noroc ca să câștige bani, de folos material. **Voi n-aveți inteligența de înțelegere, bă, în țara asta nu mai există știință sau chiar suntem, chiar analfabeți, să nu înțelegem să citim o lege? Mai mi-o și citești. Hai că pe tine te înțeleg, că tu ești fată, femeie și ești realizatoare de emisiune și femeile, cu inteligența mai ușor.***

*...: **Vă mulțumesc, vă mulțumesc pentru apreciere! De la dumneavoastră, ce să zic? Bun, ideea e în felul următor, că joacă pe bani, că nu joacă pe bani, jucătorii dumneavoastră, în cantonament n-ar putea să se delecteze, nu știu, cu o cvarte eventual, apropo de inteligență.***

*...: **Dar se delectează cu ce vreau eu, pentru că eu vreau să-i las să se joace, da? Eu le-am spus, băi lăsați-i să joace jocuri de noroc, că așa vreau eu! Care-i problema?***

*...: **Da, să știți că o să vă fac plângere la Consiliul pentru Combaterea Discriminării!***

*...: **Nu-mi faci tu, că tu știi că te iubesc pe tine, da?***

*...: **Dar mi-ați spus că stau cam prost cu inteligența.***

*...: **Nu, tu nu stai prost cu, tu stai, ca femeie, nu că stai prost cu inteligența.***

*...: **Bun, am înțeles, trecem peste. Doamnule .., luați vreo măsură în acest sens? Pentru că știu că nu le dădeați voie, acum când a venit Alibec...***

*...: **Păi voi femeile, păi hai să-ți spun ceva! Hai să vorbim despre asta!***

*...: **Ziceți!***

*...: **Ai văzut vreo femeie care să fie campioană la șah?***

*...: **Cred că da, da.***

*...: **Nu există. Păi îți spun eu, că nu există, da? A fost una care a fost cel mai mare geniu la șah și au bătut-o bărbații de au snopit-o.***

*...: **Am avut o campioană româncă, domnule ...***

*...: **Și-au bătut-o bărbații. Da, au nenorocit-o bărbații. Niciodată o femeie nu poate să fie mai inteligentă ca barbatul. De unde să fiți voi? Păi n-aveți de unde, că nu vi le-a dat.***

*...: **Dar o mai știți pe...?***

*...: **Cine? Da.***

...: *Păi vedeți?*

...: *Și-au bătut-o bărbații. A bătut-o un bărbat de a snopit-o pe... la interesează-te, să vezi!*

...

...: *Auzi, băi,!*

...: *Da, vă rog!*

...: *Tu să mă ierți, eu am vorbit la modul general, dar oricum ești mai deșteaptă, decât... (neinteligibil), oricum sunteți mai deștepte de o sută de mii de ori decât...(neinteligibil)*

...: *Ați stat dumneavoastră cât ați stat cu domnul..., ați stat și v-ați gândit așa cum să dregeți situația.*

11. Prin adresa nr. 729/12.02.2018, petentul concluzionează că afirmațiile jignitoare făcute de către reclamant la adresa femeilor au fost față capacitatea intelectuală a femeilor, în general, cum de altfel reclamantul recunoaște la un moment dat, în cadrul intervenției telefonice: Si femeile, cu inteligența mai ușor; Nu, tu nu stai prost cu, tu stai, ca femeie, nu că stai prost cu inteligența; Tu să mă ierți, eu am vorbit la modul general.

12. Petentul consideră că apărările reclamantului nu reprezintă decât simple alegații și nu pot înlătura modul depreciativ de exprimare la adresa femeilor. Pe de altă parte, invocarea respectului arătat membrilor familiei sale (mamă, soție, fiice) sau colaboratoarelor, în accepțiunea petentului, nu poate fi asimilat ca unul similar, de respect, în cadrul emisiunii, având în vedere referirile făcute la adresa capacității intelectuale a femeilor.

13. Din considerentele de mai sus, petentul solicită C.N.C.D. să analizeze afirmațiile reclamantului din perspectiva unei posibile discriminări pe criteriul sex.

14. Referitor la studiile privind comparația inteligenței dintre femei și bărbați, atașate punctului de vedere transmis CNCD de către reclamant, petentul opinează că nu pot fi incidente în speță, în condițiile în care în emisiune nu se dezbătea o problemă sub aspectul comparații între inteligența bărbaților și a femeilor.

V. Susținerile reclamantului

15. Reclamantul, în punctul său de vedere înregistrat cu nr. 6146/20.11.2017, susține că a fost invitat să intervină prin telefon în cadrul emisiunii "Breaking News" difuzată de România TV în data 24.04.2017, ora 13.10, să dezbată împreună cu moderatoarea .. și cu domnul ..o informație potrivit căreia anumiți jucători din echipa de fotbal a FCSB joacă poker în perioadele de relaxare din cantonamente.

16. În acest context, moderatoarea emisiunii a citat art. 240 din Codul penal prevederile referitoare la incriminarea jocurilor de noroc și circumstanțele legale avute în vedere de legiuitor ca practicarea jocurilor de noroc să întrunească elementele constitutive ale unei infracțiuni.

17. În momentul în care moderatoarea a început să citeze din textul legal menționat, reclamantul a intervenit subliniind anumite aspecte și condiții impuse de lege, încercând să explice juridic atât circumstanțele cât și implicațiile unor termeni. Expresiile folosite

cu privire la faptul că "în țara asta nu mai există știință", "nu știm să citim o lege" nu se refereau la femei ci sunt formulate general cu privire la faptul că interpretarea legilor nu se face riguros și juridic.

18. Reclamatul a afirmat că înțelege că moderatoarea nu are specializarea necesară aprecierii implicării juridice ale unor fapte. Acesta a declarat că "tu nu stai prost cu inteligența" și chiar a afirmat că "eu am vorbit la modul general, dar oricum ești mai deșteaptă...femeile sunt mai deștepte de o sută de mii de ori..."

19. Afirmatia potrivit căreia femeile nu sunt campioane la șah nu poate fi apreciată ca fiind discriminatorie deoarece din cunoștințele sale bărbații sunt campioni la șah. NU înseamnă că femeile nu sunt campioane la șah deoarece nu sunt inteligente ci poate nu au tipul de pregătire/abilitățile necesare performării în acest joc.

20. Reclamatul menționează că există 7 tipuri de inteligență: lingvistică, logico matematică, spațială, muzicală, chinestezică, intrapersonală și interpersonală. Din acest motiv, este greu de menționat că o persoană de un anumit sex este mai inteligentă decât alta.

21. Reclamatul menționează că discriminarea presupune un tratament diferit, nedrept față de persoane din cauza apartenenței lor la un anumit grup social. În cauza de față, acesta consideră că nu este vorba de un tratament diferențiat față de moderatoare sau față de altă persoană de sex feminin. În continuare, acesta susține că nu a îndreptățit niciodată o femeie.

22. Reclamatul menționează că are o stimă și un respect față de femei și munca lor și că este binecunoscut faptul că lucrează de peste 20 de ani cu un notar de sex feminin, că a încheiat contracte de asistență juridică cu nenumărate femei avocat, inclusiv în cauza de față, și că și-a apreciat și respectat mereu mama, soția și fetele, solicitând și celorlalți același tratament față de aceste.

23. Faptul că o femeie nu a devenit campioană la șah nu înseamnă că acesta discriminează.

24. Reclamatul depune la dosar studii și cercetări privind diferențele intelectuale dintre cele două sexe, învederând că există opinii și păreri documentate cu privire la diferențele dintre cele două sexe în modul de a analiza situațiile, emoțiile, faptele, în modul de luare a deciziilor.

VI. Motivele de fapt și de drept

25. În fapt, Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra unor declarații formulate prin intermediul telefonului de către invitatul .. în cadrul emisiunii "Breaking News" difuzată de România TV în data 24.04.2017, ora 13.10.

26. Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000) la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale

sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

27. În drept, în soluționarea prezentei sesizări, apreciem că sunt incidente următoarele texte de lege:

✓ art. 10 și art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale;

✓ art. 1 alin. (3), art. 16, art. 29 și art. 30 din Constituția României, revizuită în 2003;

✓ art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare O.G. 137/2000).

28. Colegiul director este chemat să se pronunțe asupra raportului dintre libertatea de exprimare și dreptul la demnitatea persoanei, interzicerea discriminării raportată la declarațiile părții reclamate. Analiza urmărește să stabilească dacă în acest caz s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

29. Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, pentru a fi acceptată o ingerință în dreptul de exprimare, aceasta trebuie

-**să fie prevăzută de lege** (care la rândul ei trebuie să îndeplinească anumite calități: să fie previzibilă și accesibilă),

-**să urmărească un scop legitim,**

-**să fie necesară într-o societate democratică și**

-**să fie proporțională cu scopul urmărit** (Corneliu Bârsan, *Convenția europeană a drepturilor omului*, vol. I. Ed. C.H. Beck, București, 2005, p. 769-801).

Ingerința să fie prevăzută de lege

30. Prima cerință, cea a **existenței unei prevederi legale,** care să reglementeze ingerința statului în exercitarea dreptului libertății de exprimare este îndeplinită de art. 2 alin. (1) coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000. Totuși, apreciem că aceste texte de lege trebuie coroborate cu art. 2 alin. (8) din O.G. 137/2000 potrivit căruia „prevederile ordonanței nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație”. Apreciem că **ambele texte normative sunt previzibile și accesibile,** deși protejează o valoare fundamentală într-o societate democratică și sunt noțiuni care au și un caracter abstract.

Ingerința să urmărească un scop legitim

31. Raportat la **scopul legitim urmărit** prin posibila ingerință a statului în libertatea de exprimare, se urmărește protejarea demnității umane a tuturor cetățenilor din România, indiferent de sexul acestora.

32. Protecția demnității unei persoane de sex feminin sau grupuri vulnerabile, constituie un scop legitim într-o societate democratică. Pentru a se produce o atingere, încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, declarațiile, obiect al prezentei petiții, ar trebui să întrunească elementele:

-un comportament manifestat în public, având caracter de propagandă sau de instigare la ură pe criteriul etnic și religios,

-ori, un comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptat împotriva unei

persoane, unui grup de persoane sau comunități legat de sexul sau genul acestora astfel cum prevede art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

33. Colegiul director constată că primele două condiții (să existe o prevedere legală și să se urmărească un scop legitim) pentru a fi acceptată o ingerință a statului sunt îndeplinite.

Necesitatea ingerinței

34. Rămâne de competența Colegiului director să stabilească dacă interferența în libertatea de exprimare „este necesară într-o societate democratică”.

35. În acest demers, Colegiul director analizează dacă există motive „relevante și suficiente” care să justifice ingerința în libertatea de exprimare din perspectiva unei „nevoi imperioase” („pressing social need”).

36. Identificarea unei „nevoi imperioase”, respectiv necesitatea oricărei restricții privitoare la exercițiul libertății de exprimare trebuie să fie stabilită într-o manieră convingătoare, iar **autorității naționale îi revine atributul evaluării existenței unei “nevoi imperioase” susceptibile de o anumită marjă de apreciere** (Corneliu Bârsan, Convenția Europeană a drepturilor omului, Comentariu pe articole, Vol. I., Ed. All Beck, București, 2005, pag. 801.)

37. În conformitate cu principiul subsidiarității, statele membre dispun de o „margină de apreciere” în stabilirea limitării libertății de exprimare. Autoritățile statelor membre au un contact direct și permanent cu realitățile sociale și sunt primele care se pronunță asupra existenței unei „nevoi sociale presante”. Marginea de apreciere se va stabili potrivit standardelor minime ale CEDO. (vezi *Handyside v. United Kingdom* par. 48 și par. 49).

Elemente luate în considerare la stabilirea necesității ingerinței statului în libertatea de exprimare

38. În scopul de a determina dacă respectivele declarații, obiect al prezentei sesizări, constituie fapte care vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare la adresa moderatoarei emisiunii, Colegiul director va examina: **obiectivul urmărit de partea reclamată, contextul în care a avut loc, conținutul afirmațiilor, unde au fost făcute afirmațiile.**

Obiectivul urmărit

39. Obiectivul urmărit este important: a dorit acesta să disemineze opinii legate de situația sau convingerile petentei ori a urmărit doar informarea publicului asupra unui subiect de interes public (vezi *Jersild c. Danemarca*).

40. Intenția reclamatului, prin dialogul purtat cu moderatoarea, a fost de a crea o atmosferă de intimidare, ostilă, degradante, umilitoare și ofensatoare la adresa acesteia și, generalizat, la adresa femeilor.

41. Colegiul director apreciază că, în speță, afirmațiile părții reclamate nu au avut rolul de a informa publicul.

Contextul în care a avut loc

42. Afirmățiile au fost făcute de reclamat, în cadrul ediției Breaking News de la ora 13, difuzată de postul România TV, în direct, prin telefon, cu scopul de a comenta informația publicată în Gazeta Sporturilor, conform căreia ..a permis jucătorilor steliști să joace poker pe bani în baza din Berceni, ca metodă de relaxare. Pe ecran au fost menționate titlurile: Dezvăluirile momentului, jocuri ilegale de noroc în echipa lui ...; ce sume au pus la bătaie jucătorii lui ..., cine riscă pușcăria.

Conținutul declarațiilor

43. 'Voi n-aveți inteligența de înțelegere, bă, în țara asta nu mai există știință sau chiar suntem, chiar analfabeți, să nu înțelegem să citim o lege? Mai mi-o și citești. Hai că pe tine te înțeleg, că tu ești fată, femeie și ești realizatoare de emisiune și femeile, cu inteligența mai ușor.

Ai văzut vreo femeie care să fie campioană la șah?

Nu există. Păi îți spun eu, că nu există, da? A fost una care a fost cel mai mare geniu la șah și au bătut-o bărbații de au snopit-o.

Și-au bătut-o bărbații. Da, au nenorocit-o bărbații. Niciodată o femeie nu poate să fie mai inteligentă ca bărbatul. De unde să fiți voi? Păi n-aveți de unde, că nu vi le-a dat."

44. În cadrul dialogului, dintre moderatoare și reclamat, pentru a contracara cele susținute de aceasta, invitatul a introdus elemente depreciative care au pus-o în inferioritate, cu scopul de a o decredibiliza. "***Hai că pe tine te înțeleg, că tu ești fată, femeie și ești realizatoare de emisiune și femeile, cu inteligența mai ușor. Niciodată o femeie nu poate să fie mai inteligentă ca barbatul. ...De unde să fiți voi? Păi n-aveți de unde, că nu vi le-a dat.***")

45. Astfel, reclamatul a indus opiniei publice ideea că femeia nu poate susține convingerile sale în fața unui bărbat, deoarece acestea nu ar putea fi unele pertinente, din moment ce femeile nu sunt înzestrate cu abilități intelectuale native, în comparație cu persoanele de sex masculin.

46. Prin afirmațiile sale, reclamatul a pus la îndoiala opiniei publice credibilitatea moderatoarei și a persoanelor de sex feminin, prezentând impresii negative asupra nivelului de inteligență a acestora.

Unde au fost făcute afirmațiile respective

47. Petentul sesizează faptul că afirmațiile părții reclamate au avut loc în spațiul public, în cadrul emisiunii „Breaking News” la postul de televiziune România TV

48. Având în vedere faptul că afirmațiile respective au avut loc în cadrul unei emisiuni de televiziune, acestea au avut un caracter public.

49. Impactul public al respectivelor declarații este unul semnificativ, afirmațiile din cadrul emisiunii fiind preluate de canalele de știri precum și de publicații on-line.

Calitatea autorului declarațiilor

50. Reclamatul este o persoană publică, cu notorietate, având rol de formator de opinie, rolul acestuia fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

51. Prin declarațiile acestuia, s-a încălcat dreptul la demnitate, a vizat atingerea demnității, crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare și

ofensatoare la adresa moderatoarei emisiunii și la adresa femeilor, în general, perpetuând prejudecăți.

Concluzii

52. Colegiul director reiterează faptul că libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și pluraliste. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

53. Una din principalele caracteristici ale democrației constă în posibilitatea pe care ea o oferă de a rezolva prin dialog, fără a se recurge la violență, problemele pe care le are de soluționat un stat, chiar și atunci când acestea sunt extrem de dificile sau stânjenitoare, iar democrația se "hrănește" din libertatea de exprimare". (ibidem, pct. 66). Marginea de apreciere a statelor este semnificativ redusă (îngustă) atunci când autorul declarației este o persoană cu notorietate publică, cu rol de formator de opinie, politician, persoană în funcție de demnitate

54. În speța de față se impune interferența statului în limitarea libertății de exprimare, partea reclamată generalizând, depășind limitele libertății de exprimare, creând o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare la adresa persoanelor de sex feminin. Reclamatul, în declarațiile sale, a afirmat că femeile sunt inferioare bărbaților în ceea ce privește înzestrarea intelectuală. "**Hai că pe tine te înțeleg, că tu ești fată, femeie și ești realizatoare de emisiune și femeile, cu inteligența mai ușor.**"

...: Păi voi femeile, păi hai să-ți spun ceva! Hai să vorbim despre asta!

...: Ziceți!

...: Ai văzut vreo femeie care să fie campioană la șah?

...: Cred că da, da.

...: Nu există. Păi îți spun eu, că nu există, da? A fost una care a fost cel mai mare geniu la șah și au bătut-o bărbații de au snopit-o.

...: Am avut o campioană româncă, domnule ...

...: Și-au bătut-o bărbații. Da, au nenorocit-o bărbații. Niciodată o femeie nu poate să fie mai inteligentă ca barbatul. De unde să fiți voi? Păi n-aveți de unde, că nu vi le-a dat.

55. Trebuie avute în vedere stereotipurile, atât cele pozitive, precum și cele negative, atât de către societate în general, de persoane publice cu rol de formatori de opinie, rolul acestora fiind deosebit de important în formarea unei societăți care își respectă toți semenii săi, fără niciun fel de deosebire.

56. Libertatea de exprimare este un drept recunoscut de societate, Curtea Europeană a Drepturilor Omului statuând deseori, pe baza jurisprudenței sale bine stabilite, că

formatorii de opinie joacă un rol esențial într-o societate democratică, dar ea nu trebuie să încalce anumite limite care țin în plus de protecția reputației și drepturilor celorlalți.

57. În apărarea sa, reclamatul susține că afirmațiile sale au fost făcute în contextul înțelegerii că moderatoarea nu are specializarea necesară aprecierii implicării juridice față de unele aspecte.

58. Referitor la afirmațiile reclamatului privind faptul că femeile nu sunt cunoscute ca fiind campioane la șah, acesta a argumentat că situația există deoarece femeile nu au o pregătire sau abilitate necesară preformării acestui joc, nicidecum unei inteligențe inferioare.

59. Ținând cont de apărarea reclamatului, Colegiul director constată că afirmațiile acestuia au un caracter discriminatorii la adresa femeilor și că perpetuează prejudecăți la adresa femeilor în general, susținând că femeile nu au cum să aibă o inteligență cel puțin egală cu cea a bărbatului, acestea fiind inferioare bărbaților, deoarece așa au fost dotate.

60. La începutul dialogului, reclamatul și-a exprimat cu tărie convingerile legate de inteligența femeilor ca apoi, pe parcursul intervenției telefonice, fiind informat că moderatoarea intenționează să se adreseze C.N.C.D., considerând că reclamatul prin declarațiile sale i-a lezat demnitatea, acesta a încercat să se justifice ("Și femeile, cu inteligența mai ușor; Nu, tu nu stai prost cu, tu stai, ca femeie, nu că stai prost cu inteligența; Tu să mă ierți, eu am vorbit la modul general"), păstrând însă caracterul general al convingerilor sale, depreciativ și care lezează demnitatea persoanelor de sex feminin.

61. Exprimările folosite creează o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare, ofensatoare, fiind încălcat dreptul la demnitate.

62. Potrivit art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist - șovină, de instigare la ură rasială sau națională ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia”.

63. În doctrina de specialitate privitoare la dreptul la opinie și exprimare, precum și exercitarea acestuia, se remarcă, sub acest aspect, că Pactul internațional privitor la drepturile civile și politice (publicat în Colecția de Legi și Decrete IV/1974) prin art. 19 alin. 3 stabilește că „exercițiul libertății de exprimare comportă îndatoriri speciale și responsabilități speciale și că poate fi supusă anumitor restricții care trebuie să fie expres stabilite prin lege și sunt necesare: respectul drepturilor sau reputației altora; salvagădării siguranței naționale, ordinii publice, sănătății sau moralității publice”.

64. Convenția Europeană a Drepturilor Omului, ratificată de România prin Legea nr. 30 din 18 mai 1994, prevede în art.10 că: “orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare” și precizează în mod expres limitele acestui drept în alineatul 2 al aceluiași articol: “exercitarea acestor libertăți, (n.n. libertatea de exprimare, de opinie și

libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei) ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru (...) protecția reputației sau a drepturilor altora.”

65. Colegiul director reține faptul că afirmațiile părții reclamate au un caracter discriminatoriu, potrivit art. 2 alin. 1 coroborat cu art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, constatând astfel săvârșirea unei fapte de discriminare.

66. Raportat la fapta de discriminare constatată, Colegiul director dispune sancționarea părții reclamate, domnul .., cu amendă contravențională în cuantum de 2 000 lei.

67. La stabilirea amenzii, Colegiul director a ținut seama de faptul că, reclamatul a mai fost sancționat cu avertisment sau cu amendă contravențională pentru fapte de discriminare prin Hotărârile 397/04.10.2007, 602/26.11.2009, 276/13.10.2010, 231/20.06.2011, 261/29.06, 201/04.07.2012, 194/04.07.2012, 53/06.02.2013, 78/29.02.2012 și 224/24.04.2013.

68. Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20. alin.2, din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu, pe criteriul gen, potrivit art. 2 alin. 1 și precum și al art. 15 din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (unanimitate);
2. Sancționarea reclamatului cu amendă contravențională de 2 000 lei pentru faptele prevăzute la art. 2 alin. 1 și al art. 15 ale O.G. 137/2000, republicată (unanimitate);
3. O copie a hotărârii se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata** și **Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BERTZI THEODORA – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

JURA CRISTIAN – Membru

LAZĂR MARIA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

SANDU VERONICA TATIANA – Membru

Data redactării: 28.06.2018

M.L./A.B.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.